

This question paper contains 3 printed pages]

JO—161—2023

FACULTY OF HUMANITIES

M.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2023

(CBCS/New Pattern)

POLITICAL SCIENCE

Paper-XII

(Human Rights)

(Friday, 8-12-2023)

Time : 2.00 p.m. to 5.00 p.m.

Time—3 Hours

Maximum Marks—75

N.B. :— Attempt all questions.

सर्व प्रश्न सोडवा.

1. What are the rights of child ? How are they protected ? Discuss. 20

बाल हक्क म्हणजे काय ? बाल हक्क कसे अबाधित राखते जातात ? चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Write a detailed note on historical development of Human Rights.

मानवी हक्कांचा विकास यावर सविस्तर टिपा लिहा.

P.T.O.

2. Explain the concept of an individual rights and discuss the rights of Scheduled Castes and Scheduled Tribes. 20

व्यक्तिगत अधिकारांची संकल्पना स्पष्ट करा आणि दलित व आदिवासी यांच्या हक्कांबाबत चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Evaluate the human rights.

मानवी हक्कांचे मुल्यमापन करा.

3. Define human rights and elaborate its objectives and significance. 20

मानवी हक्क म्हणजे काय ? ते सांगून मानवी हक्कांची उद्दिष्ट्ये आणि प्रासंगिकता विशद करा.

Or

(किंवा)

Write an essay on the human rights of women.

स्त्रियांच्या मानवी हक्कावर निबंध लिहा.

4. Write short notes on (any three) : 15

- (i) Migrant workers
- (ii) NGO
- (iii) Rights of minorities
- (iv) Social rights
- (v) Challenges before Human Rights.

WT

(3)

JO—161—2023

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :

- (i) प्रवासी कामगार
- (ii) एनजीओ (अशासकिय सेवाभावी संस्था)
- (iii) अल्पसंख्याकांचे अधिकार
- (iv) सामाजीक अधिकार
- (v) मानवी हक्कांसमोरील आव्हाने.